

HYYN
YMPÄRISTÖ-
VALIOKUNTA
HUS
MILJÖ-
UTSKOTT
HYY'S
ENVIRONMENTAL
COMMITTEE

HUS

Miljöutskottets

Miljöanvisningar för föreningarna

Innehållsförteckning

1. Inledning
2. Miljöplan
3. Evenemang
4. Mat och traktering
5. Lokaler, avfallssortering och avfallsminskning
6. Kommunikation och påverkan
7. Samarbete mellan Miljöutskottet och föreningarna inom HUS
8. Länkar

Anvisningarnas skribenter

Anvisningarna är gjorda av HUS Miljöutskott år 2020. Anvisningarnas skribenter är Iida Tuomola, Riikka Salmela, Ellen Haaslahti, Venla Moio, Ida Kankila, Sanni Kouhia, Eveliina Sirola och Mikaela Mitronen. Layout av Johanna Tuviala.

1. Inledning

Det här är miljöanvisningar som utarbetats av Studentkåren vid Helsingfors universitets Miljöutskott. Här har vi samlat de bästa idéerna och tipsen för miljövänlig och hållbar föreningsverksamhet till ett dokument. Hoppas ni lär er mycket nytt och hittar lämpliga tillvägagångssätt med hjälp av dessa anvisningar.

Hundratals föreningar är verksamma inom HUS, och dessa föreningar ordnar tusentals evenemang i året. Det finns fakultets- och ämnesföreningar, nationer, kulturföreningar, hobbyföreningar samt samhällseliga och religiösa föreningar. Evenemangen kan vara allt från möten med ett par personer till satsar med hundratals deltagare. Föreningarna deltar också årligen i Gulisäventyret, som har cirka tvåusen deltagare. Dessutom fås tusentals HUS-medlemmar i rörelse av valborg, studentårets höjdpunkt.

HUS har ungefär 27 000 medlemmar. En del deltar aktivt i evenemang, medan andra dyker upp sporadiskt. Vår gemenskap är stor, vilket innebär att det inte är oväsentligt hur våra föreningar agerar och hurdana beslut de fattar. Vår verksamhet har betydelse, och de goda val vi gör har inverkan framför allt då alla deltar och drar sitt strå till stacken.

Vi är en del av den akademiska gemenskapen. Vår uppgift är att fatta beslut som är informerade, medvetna och framför allt grundade i vetenskap. Vår uppgift är också att skapa en känsla av gemenskap och ha kul. Därför vill vi uppmuntra föreningarna till samarbete sinsemellan – att låna både saker och idéer. Det finns alltid hjälp att få.

Nu önskar vi er insiktsfulla och inspirerande lästunder med dessa med kärlek gjorda miljöanvisningar!

2

Miljöplan

2. Miljöplan

En miljöplan är ett dokument vari föreningen samlar principer och tillvägagångssätt för att främja miljövänligheten i sin verksamhet. Miljöplanen kan upprättas av till exempel föreningens miljöansvariga eller presidium. Miljöplanen bör granskas och vid behov uppdateras med sådana mellanrum som anges i planen. Alla föreningens funktionärer bekantar sig med planen, som ska godkännas på ett möte i början av varje verksamhetsår. Miljöplanen är alltså en förpliktande handling.

En miljöplan brukar vara 3–5 sidor lång. Det är tydligast att göra flera underrubriker. Under varje underrubrik samlar man miljövänliga tillvägagångssätt som lämpar sig för just det ämnesområdet och som föreningen vill genomföra under det kommande året. Föreningen kan själv bestämma vilka kategorier som är relevanta för dess verksamhet.

Bland annat följande kan utgöra sektioner i en miljöplan:

INLEDNING

- Vad, vems, varför

MILJÖANSVARIG

- När väljs hen, vad är hens uppgifter

LOKALER

- Städning av lokaler i regelbunden användning och andra miljövänliga tillvägagångssätt för dessa

ANSKAFFNINGAR

- Hur kan föreningen handla hållbart då nya anskaffningar övervägs

MINSKING OCH SORTERING AV AVFALL

- Hur kan föreningen minska på mängden avfall den producerar, hur sorterar föreningen (åtminstone) i de lokaler som den regelbundet använder

EVENEMANG

- Hur beaktas miljön på olika typers evenemang, se ”Evenemang” i dessa miljöanvisningar

MAT OCH TRAKTERING

- Hur kan föreningen servera mer miljövänlig mat på sina evenemang

MÖTEN

- Till exempel pappersfria möten

ENERGIFÖRBRUKNING OCH UTSLÄPP

- Hur kan föreningen påverka sin energiförbrukning, hurdana färdmedel använder föreningen

MILJÖPÅVERKAN

- Deltar föreningen till exempel i kampanjer

KOMMUNIKATION

- Hur kommunicerar föreningen miljövärderingar till sina medlemmar

UPPDATERING AV MILJÖPLANEN OCH UPPFÖLJNING AV DESS VERKSTÄLLANDE

- Vem uppdaterar planen och när, hur följs verkställandet av planen upp

När en förening i början av året utarbetar sin verksamhetsplan kan man vid punkten för miljö skriva att föreningen följer sin miljöplan. Föreningen ska också följa upp hur miljöplanen verkställs. I all sin enkelhet betyder detta att föreningen under årets lopp genomför åtgärder som står i planen. I slutet av verksamhetsåret sammanställs till föreningens verksamhetsberättelse en rapport över hur väl verkställandet av miljöplanen lyckats. Verksamheten jämförs alltså med de mål som ställdes upp i början av året. HUS koldioxidavtryckskalkylator är ämnad att användas av föreningarna och kan hjälpa till med uppföljandet av hur miljöplanen verkställs: <https://blogs.helsinki.fi/hiilifiksu/laskuri/>.

Det finns många sätt att beakta miljön inom föreningsverksamhet. Du kan hitta idéer och tips för detta i dessa miljöanvisningar. Vi uppmuntrar till att modigt även bekanta sig med andra föreningars miljöplaner. Ur dem får och bör man ta idéer för den egna verksamheten!

Det viktigaste är ändå att föreningens miljöplan är upprättad med tanke på föreningens typiska verksamhet. Målsättningarna och tillvägagångssätten ska vara konkreta och möjliga att genomföra. Samtidigt uppmuntrar vi till att ställa upp ambitiösa mål.

3

Evenemang

3. Evenemang

Då evenemang planeras och ordnas kan en förening för att undvika och kompensera för miljöbelastning fästa uppmärksamhet vid ett flertal ur ett miljöperspektiv betydelsefulla aspekter. Det lönar sig att starkt beakta miljöpåverkan så helhetsinriktat som möjligt **REDAN I PLANERINGSSKEDET**. Ett sådant förhållningssätt gör det möjligt för miljövänligheten på evenemang att uppfyllas i enlighet med målen. Det finns många tips för att ordna hållbara evenemang!

Oberoende av hurdan evenemang det är fråga om så är **VALET AV PLATS OCH FÄRDMEDEL** viktiga aspekter för miljöns del. Det lönar sig att välja en plats som deltagarna så lätt som möjligt kan komma till gåendes, med cykel eller med kollektivtrafik. Även då arrangerandet av ett evenemang, såsom en sits, kräver transport kan föreningen i mån av möjlighet gynna färdmedel med låga utsläppsnivåer, såsom spårvagn, metro eller tåg. I synnerhet då det är fråga om gemensamma starter och exkursioner som går någonstans längre bort lönar det sig att noggrant avväga möjligheterna och undvika flyg- och båtresor. Utsläppen för båtresor är, beroende på räknesätt, så gott som lika höga som för flygresor. Bilden nedan demonstrerar koldioxidutsläppen för olika färdmedel.

Källa: Lamminen (2018). Obs! Färdmedlens bränsleförbrukning i bilden baserar sig på VTT:s databas Lipasto. För förbränningsmotorbilen har medelåldern för Finlands bilpark använts som bas. Båten är en bilfärja. Antaget är att flygplanet är till 60 procent fyllt med passagerare.

Det lönar sig till exempel att istället för vanliga kryssningar testa på den populära spårakryssningen, vars utsläpp är många gånger mindre än en båtfärd. Ifall en resa trots allt ändå orsakar oskäligt stora utsläpp kan föreningen kompensera belastningen till exempel genom att investera i ett lämpligt kompensationsmål, såsom skydd av skogar eller kärr.

Festverksamhet

Miljöbelastningen av fester, såsom sitsar, årsfester och gulisevenemang, kan genom planering minimeras på många olika delområden. På **GULISEVENEMANG** i synnerhet är det viktigt att visa gott exempel på miljöansvar, så att de nya studerandena lär sig om principerna för hållbara evenemang samt om betydelsen av dessa. I planeringsskedet lönar det sig jämföra olika lokal-, mat-, trakterings- och dekorationsalternativ ur ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbara perspektiv. På så vis främjar man att miljömässigt hållbara och förnuftiga val görs.

Det kan vara rätt så hektiskt att ordna evenemang, särskilt stora sådana, och arrangörerna har ofta mycket att göra. Det lönar sig att inkludera **MILJÖANSVARIGA** i planeringen, för att se till att miljön beaktas särskilt under evenemangen. Man kan också utnämna en eller flera miljöansvariga för evenemangen. Dessa särskilda miljöansvariga kan säkerställa att miljökonsekvenser beaktas och hjälpa till med att minimera dem, samt enligt behov ge deltagarna anvisningar.

De flesta evenemang har någon typ av **KLÄDKOD**. På årsfest är det långklänning och kostym som gäller, medan sitsar ofta har något dråpligt tema. Föreningen kan, oberoende av evenemanget i fråga, uppmuntra sina medlemmar till att inte köpa nya kläder eller engångsdräkter. Man kan påminna om att till exempel festklänningar kan köpas på loppmarknad. Föreningen kan även uppmuntra medlemmarna till att byta klänningar sinsemellan eller till och med ordna ett klänningsbytesevenemang. Sitsdräkter kan också hittas på loppmarknad, eller så kan man göra dem själv av överlopsmaterial. Detta är särskilt viktigt på gulisevenemang.

Det hör till årsfester att inbjuda föreningar ger en gåva till värdföreningen. Vi rekommenderar att man både ber att få och ger **IMMATERIELLA GÄVOR**. En bra immateriell gåva kan vara till exempel en donation i föreningens namn till en välgörenhetsorganisation. Detta besparar oss onödigt kringskrams samtidigt som vi gör något gott för andra.

På sitsar och årsfester brukar man också sjunga sånger ur sångboken. Eftersom alla inte har en sångbok printas i allmänhet också sångblad ut på papper. Vi rekommenderar dock att **SÅNGBLADEN GÖRS DIGITALT**.

På många evenemang spelar **DEKORATIONERNA** en stor roll för att skapa stämning. Samtidigt orsakar just dekorationerna mycket onödigt avfall. Som tur finns det många sätt att minimera avfallet:

- Kärl, bestick, dekorationer och andra tillbehör, såsom borddukar, kan **HYRAS ELLER LÄNAS** av andra föreningar eller de egna medlemmarna.
- Hållbara dekorationer och tillbehör kan **PYSSLAS** från material som redan färdigt är tillgängligt. Bra material är t.ex. Pilttiburkar, grenar, tidningar, restpapper och tygbitar.
- Tygbitar kan bl.a. användas till att göra vimplor. Se närmare instruktioner och fler DIY-idéer på HUS Miljöutskotts blogg och Instagram!
- Föreningen kan skaffa en hållbar uppsättning kärl, dekorationer och andra tillbehör begagnade till exempel från återvinningscentralerna. Anskaffningar kan också göras tillsammans med en annan förening, som man sedan delar tillbehören med.
- Det lönar sig att spara dekorationer och sedan utnyttja dem på kommande evenemang.
- På vappen är det bättre att ha pappersserpentinier istället för ballonger. Man kan även själv hitta på alternativa dekorationer!

Det är också väsentligt ur ett miljöperspektiv att beakta **VOLYMEN HOS MUSIKEN OCH ANNAT OLJUD** på evenemang. Volymen bör hållas på en sådan nivå att diskussion är möjligt och ljudet inte stör omgivningen.

Evenemang med miljötema

Föreningar kan ordna evenemang med miljötema, såsom utbildningar, dokumentärkvällar eller naturutflykter. Det kan ofta räknas även som motions- eller välmående-evenemang att göra besök i naturen!

- Miljöfostran: Miljöansvariga kan i mån av möjlighet ordna miljöutbildningar, studieresor och naturutflykter, som introducerar deltagarna till naturliga miljöer och samhälleliga miljöfrågor.
- Man kan ordna gemensamma starter, exkursioner och studiebesök till evenemang eller organisationer kopplade till miljöskydd, miljöpåverkan eller miljösektorn överlag.
- Deltagande i Miljöutskottets evenemang och kampanjer.

Tips för evenemang med miljötema:

- *Bytesevenemang (swap events), t.ex. kläder, böcker, spel*
- *Matlagning, vegetarisk mat eller matsvinn*
- *Naturutflykter, t.ex. plocka bär och svamp, eller fågelutflykter*
- *Film- och dokumentärkvällar*
- *Plogging*
- *Workshoppar, t.ex. lappa kläder/sykväll, göra dekorationer, virkning med överloppsgarn, göra demonstrationsskyltar...*
- *Utmaningar, t.ex. kilometertävling*
- *Temakvällar*
- *Gemensamma starter, t.ex. till att rösta, demonstrera, se på konst*
- *Apron, t.ex. loppmarknadsappro*

4

Mat och traktering

4. Mat och traktering

Mat och traktering är en stor del av arrangemangen för evenemang. Matproduktionen har en betydande inverkan på miljön. Det är därmed viktigt att fästa uppmärksamhet vid hur ekologisk maten och trakteringen är, vare sig det är fråga om en sits för hundra personer eller ett möte för tio. Det är enkelt att göra hållbara matval, även om det först kan vara lite överväldigande och svårt att veta var man ska börja. Så många faktorer påverkar matens koldioxidavtryck att man varken kan eller ens alltid behöver beakta dem alla.

Tanken är alltså inte att er förening från och med nu bara serverar vegansk, närproducerad, certifierad ekomat med noll avfall. Det viktigaste är att ni är medvetna om och beaktar miljöpåverkan då ni planerar traktering. De som planerar trakteringen bör också vara tillräckligt insatta i hur hållbara val kan göras. Föreningen kan i sin miljöplan förbinda sig till att ett år i taget till exempel servera vegetarisk kost på sina evenemang eller öka på användningen av svinnprodukter alltid när det är möjligt.

Då man väljer miljövänlig mat lönar det sig att beakta:

- **Veganism**

Med vegansk kost avses mat som inte innehåller produkter från djurriket (t.ex. kött, mjölkprodukter, ägg och vissa e-koder). Genom att minska på mängden produkter med ursprung i djurriket man använder minskar man samtidigt enkelt på matens miljöpåverkan. Det är också mer ekonomiskt att servera lämplig vegansk mat åt alla än att tillaga många olika alternativ för olika specialdieter. Det finns en enorm mängd veganska recept på nätet! En lista över veganska produkter hittar du på vegaanituotteet.net (se ”Länkar”!).

Infosnutt

- *Att producera en viss mängd protein med nöt- eller fårkött orsakar 250 gånger högre utsläpp av växthusgaser än att producera samma mängd protein med baljväxter. (Vegaaniliitto)*
- *Djurproduktion orsakar åtminstone 18 % av världens utsläpp av växthusgaser, vilket är mer än trafikens andel. (FAO)*

• Inhemsk och närproducerad mat

Miljökonsekvenserna av mat påverkas också av transporter, vilket innebär att det orsakar betydligt mindre utsläpp från transport om man serverar inhemsk mat. Med närproducerad mat avses lokalt producerad mat vars hela produktionskedja går att spåra. Närproducerad mat har en kort väg från producent till konsument. Utöver sin miljövänlighet stöder den också lokala aktörer.

• Säsongsmat och ekologisk kost

Då man planerar trakteringen för evenemang kan man också ta en titt på skördesäsongskalendern och inspireras av säsongens grönsaker och frukter! Dessa utgör ett betydligt mer ekologiskt alternativ till grönsaker och frukter som odlats i växthus eller kommer längre bortifrån. Kilopriset på frukter och grönsaker som är i säsong är ofta förmånligt, så du sparar också pengar genom att köpa säsongsprodukter. Med ekologisk kost avses naturenligt producerad mat, det vill säga att man undviker konstgjord gödsel och bekämpningsmedel vid produktionen, tar hand om naturen och garanterar husdjurens möjligheter till arttypiskt beteende. Genom att servera ekologisk mat stöder ni miljövänlig och noggrant övervakad matproduktion.

• Svinmat

Med svinmat avses mat som ännu är ätligt men som av en eller annan orsak hamnat i soporna eller i bioavfallet. Svinmat och svinprodukter kan hittas till exempel på sidorna matsmart.fi och fiksuruoka.fi. Kyrkans utlandshjälp driver svinmatsbutikerna WeFood i köpcentret Redi. Ni kan också höra er för hos matbutikerna ifall de har svinmat som kan utnyttjas på era evenemang.

Infosnutt

- *Finlands årliga matsvinn är upp till 400–500 miljoner kilogram. Hushållen är den största enskilda källan till svinnet. (LUKE)*

- **Minska på mängden förpackningar**

En del mat är packat i en onödig mängd förpackningsmaterial, såsom plast. Om någon av evenemangets arrangörer har hållbara påsar för frukt och grönsaker lönar det sig att använda dessa. Det lönar sig absolut att ta med sig egna butikspåsar på inköpsrundan.

5

Lokaler, avfalls- sortering och avfallsminskning

5. Lokaler, avfallssortering och avfallsminskning

Med föreningslokaler avses de lokaler som föreningar använder regelbundet. Dessutom hyr föreningarna ibland andra lokaler för exempelvis satsar. Även parker och andra ställen utomhus fungerar i början av hösten och i slutet av våren som platser för evenemang.

Återvinning och sortering

Föreningsverksamhet orsakar oundvikligen avfall och skräp. Mängden kan ändå minimeras, och det avfall som uppstår bör återvinnas. Detta underlättas av ett **TYDLIGT ÅTERVINNINGSSYSTEM**. Det lönar sig definitivt att skapa ett tydligt och fungerande återvinningssystem för de lokaler som föreningen regelbundet använder. Följande återvinningskärl är bra att ha: bioavfall, kartong, papper, metall, glas, plast, blandavfall, burkar och flaskor. Vilka avfallsbehållare husbolaget har påverkar förstås detta.

Det är bäst att ha återvinningsanvisningar på finska, svenska och engelska framme vid soptunnorna. Nya studerande och utbytesstuderande bör vägledas gällande återvinning. Om det är oklart hur något visst skräp ska återvinnas kan man hitta rätt insamlingskärl i HRM:s avfallsguide (<https://www.hsy.fi/sv/avfall-och-atervinning/avfallsguide/>), där man med sökord kan hitta information om återvinning av olika former av skräp. Det ska vara klart för alla som använder lokalerna när soporna ska föras ut och vem som ska göra det. Man kan gå igenom dessa saker på lokalutbildningen.

Då man använder andra lokaler lönar det sig att i god tid bekanta sig med återvinningssystemet för lokalen i fråga. Man kan redan i planeringsskedet för evenemangen ta reda på hurdana återvinningsmöjligheter lokalerna har och hur man så gediget som möjligt kan återvinna avfallet. En återvinningsplan kan också göras för evenemangen. Till exempel kan gruppen som ordnar sats komma överens om vem som samlar in bioavfallet och vem disken under pausen.

Det kan vara besvärligare att återvinna på utomhusevenemang. Före evenemanget lönar det sig ta reda på var närmaste sorteringspunkt är. Ett alternativ är deltagarna

uppmannas ta med sitt eget skräp och sortera hemma. Det viktigaste är att man inte lämnar skräp i parker eller på gatan. Det är alltså bra att förbereda sig för utomhussevenemang genom att ta sopsäckar med sig. Åtminstone flaskor och burkar bör sorteras skilt för sig, eftersom föreningar kan få pantpengar för dem. Om man inte pantar flaskorna själv utan lämnar dem i påsar i parken för flasksamlare, är det hövligt att endast lämna kvar flaskor och burkar som ger pant.

Minska avfallet

Det finns många sätt att minska mängden avfall. Utgångspunkten är att man tar väl hand om föreningens lokaler och ägodelar. Om något går sönder försöker man i första hand reparera det. Onödiga anskaffningar ska undvikas. Utrustning och möbler som inte längre är i bruk kan med fördel ges till en återvinningscentral, såvida de ännu är användbara. Annars kan de föras till en Sortti-station. Stationerna erbjuder vid behov också transport mot betalning.

Det lönar sig också att fråga spexet vid fakulteten eller campuset ifall de kan använda sig av bråtet som rekvisita eller kostymer. Det kan behövas rätt så överraskande saker; t.ex. har en trasig printer varit rekvisita. Textiler som inte längre duger till användning kan föras till Sortti-stationen. Likaså kan dekorationsbitar som inte går att återvinna på den egna återvinningspunkten föras till Sortti-stationen.

Anskaffningar

Nya anskaffningar till lokalerna kan i mån av möjlighet köpas begagnade. Möbler, elektronik och kökstillbehör till lokalerna kan skaffas från återvinningscentraler eller loppmarknader, vilket besparar inte bara naturen utan också föreningens penningpung. HUS erbjuder möbleringsstöd för anskaffningar av möbler och bruksvaror, såsom kärl (<https://hyy.fi/sv/guide/foreningsbidrag>). Det lönar sig nämligen att ha tillräckligt med bestick och kärl, så att man undviker frestelsen att använda engångskärl.

Det går också att låna eller hyra utrustning. HUS lånar eller hyr ut till exempel ljudanläggningar, tälttak, till och med ett Beer pong-bord (<https://hyy.fi/sv/guide/utrustning-och-bokningar>). Vi uppmuntrar även till samarbete med andra föreningar. Det är definitivt vettigast att vi lånar till exempel borddukar och dekorationer av varandra istället för att varje förening har sina egna.

Energiförbrukning

Det är värt att uppmärksamma energiförbrukningen i lokalerna. Lampor och apparatur ska släckas då de inte används. På grund av att värmen rymmer ur lokalerna lönar det sig inte att vädra dem på vintern. Föreningarna kan hitta på fler sätt att spara energi, beroende på vad för lokaler man har i användning och hur de vanligtvis används.

Städning

Man ska alltid ta väl hand om möblemanget och se till att det är prydligt i de lokaler man använder. Målet är att alltid lämna lokaler i ett prydligare tillstånd än man fann dem. Vi rekommenderar användning av miljövänliga städmedel. Alla olika slags ytor behöver i allmänhet inte ett eget tvättmedel, utan ett universellt tvättmedel fungerar på det mesta. Städredskapen bör också vara hållbara, såsom att använda trasor istället för hushålls- eller handpapper. Det lönar sig att köpa oblekt toalett- och handpapper till lokalerna. Obs! En trend under de senaste åren har varit att tillverka eget städmedel av ättika. Tyvärr kan vi inte rekommendera användning av ättikabaserat tvättmedel i allmänna utrymmen, eftersom en del människor är överkänsliga för lukten av ättika.

Undvik matsvinn

I lokaler med kök och där livsmedel förvaras finns det risk för att det i skåpen samlas flera påsar av samma vara. I slutändan måste en del av varorna slängas bort. Därför lönar det sig att ha ett välorganiserat kök, med tydliga platser för varje produkt. Många föreningar använder till exempel Excel-tabeller för att inventera sina matvaror, vilket gör det lätt att få en översikt av råvarorna i lokalen. Föreningslokaler har ofta en lokalansvarig, som regelbundet bör gå igenom skåpen. Ett kul sätt att utnyttja mat som samlats i köksskåpen är att ordna ett evenemang för svinmatlagning.

Det finns många sätt att minimera matsvinn till följd av evenemang. Då mat hamnar i soporna efter ett evenemang slösas både föreningens pengar och de resurser som gått till att producera, transportera och förvara maten. För att minimera matsvinn lönar det sig att bedöma mängden mat som behövs så noggrant som möjligt. Mängden mat som reserveras för evenemang kan estimeras t.ex. med hjälp

av Marthaförbundets instruktioner (<https://www.martha.fi/vardagskunskap/berakna-ratt-till-examensfesten>).

Centrala metoder för att minska matsvinnet på till exempel satsar är att ge deltagarna tillräckligt med tid att äta och att uppmuntra till att äta tallriken tom. Om det ändå blir mat över kan deltagarna och arrangörerna ta maten med sig hem. Man kan på förhand tipsa deltagarna om att ta med sig egna förvaringskärl. Arrangörerna bör åtminstone komma ihåg att för säkerhets skull plocka några kärl med sig hemifrån. Man kan även ordna ett helt evenemang kring svinmat: ett exempel på detta är Miljöutskottets populära svinmatsmiddag!

Egna kärl med!

Det finns även evenemang där föreningen kan be sina medlemmar ta med sig alla kärl och bestick de behöver. Kaffebjudningar och utomhusevenemang lämpar sig till exempel väl för att medlemmarna tar egna muggar och tallrikar med. Det är väldigt praktiskt att ha en återanvändbar kaffemugg för detta. Om föreningen säljer något ät- eller drickbart på evenemanget kan förmånligare priser utlovas dem som har eget kärl med (eller högre priser för dem som köper ett engångskärl).

Digital kommunikation

Vi rekommenderar att föreningen använder digitala plattformar i sin interna och externa kommunikation. Det går enkelt att sluta med att printa affischer och flygblad. Vi rekommenderar också en övergång till pappersfria möten och elektroniska handlingar.

6

Kommunikation och påverkan

6. Kommunikation och påverkan

Föreningarnas kommunikationskanaler samt andra sätt att påverka spelar en betydande roll i att främja miljövänlig verksamhet både inom och utanför föreningen. Var förening kan fastställa tyngdpunkterna och riktlinjerna för påverkan noggrannare i sin egen miljöplan. Därmed fungerar planen som ett gott utgångsläge för informationsgivning, påverkansarbete och målsättningar gällande miljöfrågor. HUS utskott måste vid sidan av olika regler inom HUS också ta hänsyn till HUS linjer (se t.ex. HUS policydokument). Om det finns oklara frågor bl.a. angående politiska ställningstaganden skall man kontakta HUS styrelse. För att miljöplanen i så stor utsträckning som möjligt ska förverkligas i föreningens verksamhet har i synnerhet de miljöansvariga ansvar för att medlemskåren och framför allt föreningens funktionärer är medvetna om innehållet i miljöplanen. Själva påverkansarbetet samt att hålla medlemmarna ajour gällande miljöfrågor hör också till miljöansvarigas uppgifter. Föreningen beslutar själv om hur kommunikationsansvariga och andra styrelsemedlemmar bidrar till synligheten hos miljöfrågor.

Varför lönar det sig för föreningar att satsa på kommunikation med miljötema och på aktiv påverkan?

- Föreningens kommunikation kan spela en betydande roll som informationskälla för medlemmarna.
- Aktiva handlingar inspirerar och förstärker gruppandan mellan medlemmar.
- Genom föreningens påverkansarbete kan även medlemmarna få en starkare tro på sina egna möjligheter att påverka!
- Bevakning av medlemskårens intressen är ofta föreningarnas viktigaste uppgift. Därmed bör föreningen också sträva efter att ha en positiv inverkan på medlemmarnas framtid, vilket i sin tur gör det väldigt motiverat att tag i miljöproblem.
- Föreningen kan föregå med gott exempel: aktiv påverkan smittar av sig, vilket kan leda till att även andra föreningar i större utsträckning modigt börjar utnyttja sina påverkansmöjligheter. Budskapet att man kan påverka saker och ting blir således desto starkare!

- Att informera om miljöfrågor synliggör föreningens värderingar och utvecklar föreningens kultur.

I praktiken lyckas informationsgivningen bäst då miljö- och/eller kommunikationsansvariga är i kontakt med andra aktörer och föreningar samt följer e-postlistor, miljönyheter, publikationer, kampanjer och evenemang, med syftet att kunna reagera på dem och informera medlemmarna om dem.

Exempel på aktörer som bedriver aktiv miljökommunikation:

- HUS Miljöutskott
- Climate Move
- IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change)
- Greenpeace (Finland)
- WWF (Finland)
- Finlands naturskyddsförbund
- Naturresursinstitutet (Luke)
- Fridays For Future
- Extinction Rebellion
- Ilmastouutiset
- Zero Waste Finland

Föreningen kan informera med de medel den finner lämpligast, såsom sociala medier, e-postlistor, föreningstidningar, webbsidor, bloggar eller olika evenemang. I all sin enkelhet kan miljökommunikation till exempel innebära att dela nyheter och inlägg på sociala medier, antingen som sådana eller tillsammans med en kommentar eller ett ställningstagande av föreningen. Kommunikation kan också utnyttjas till att öka synligheten för evenemang med miljötema, till exempel genom att på sociala medier lyfta fram olika för föreningen relevanta jippon, strejker, insamlingar, ställningstaganden och demonstrationer. Genom att ordna gemensamma starter kan föreningen uppmuntra sina medlemmar till att delta på evenemang. Röstningsexkursioner under val kan sänka tröskeln för att rösta, medan gemensamma starter till olika demonstrationer alltid får mer folk i rörelse.

Dessutom kan föreningen ordna egna evenemang med miljötema och på så vis starkare föra fram sina värderingar och målsättningar. Särskilt då är det viktigt att

miljöfrågor och medlemmarnas gemensamma värderingar kommuniceras och diskuteras utförligt inom föreningen, så att alla kan uppleva föreningens linje som sin egen. Det lönar sig också definitivt att samarbeta med andra föreningar kring idéer för miljöverksamhet, eftersom arrangemangen då fördelas på fler personer och evenemanget når en större publik! Du hittar fler tips för olika evenemang med miljötema under ”Evenemang” i miljöanvisningarna.

7

Samarbete mellan Miljöutskottet och föreningarna inom HUS

7. Samarbete mellan Miljöutskottet och föreningarna inom HUS

HUS Miljöutskott är en central del av HUS miljösektor, och utskotten är en viktig del av HUS. Åtta utskott är verksamma inom HUS. Dessa fokuserar på att utveckla centrala delområden av HUS verksamhet. Miljöutskottet samlar ihop studerande som är intresserade av miljöfrågor. Utskottet fungerar som en kanal för påverkan och som en gemenskap med målet att öka miljömedvetenheten hos universitetsaktörerna. Miljöutskottet och HUS styrelses miljöansvariga samarbetar för att utveckla HUS miljösektor. Utskottet ordnar också olika evenemang och kampanjer med miljötema. Populära koncept under de senaste åren har varit svinmatsmiddagen, kampanjen Zero Waste September och loppmarknadsappron.

Miljöutskottet ordnar miljöutbildningar för föreningar två gånger i året samt stöder föreningarnas miljöansvariga i arbetet. Utskottet utnämner en utbildningsansvarig som sköter utbildningarna och är kontaktperson för föreningarna. HUS ordnar också på våren ett utbildningsevenemang för föreningsaktiva, Trimningsdagen. Miljöutskottet håller en miljöutbildning i samband med evenemanget. Som stöd för föreningarnas miljöverksamhet utarbetar utskottet miljöanvisningar, som uppdateras årligen. Kontakten till föreningarna upprätthålls genom de miljöansvarigas gemensamma e-postlista och Facebook-grupp. Miljöansvariga kan vända sig till utskottet med alla tänkbara frågor som gäller hens uppdrag.

HUS plan för hållbar utveckling styr verksamheten för utskottet och föreningarna inom HUS. Miljöansvariga bör under sin mandatperiod bekanta sig med planen och vid behov uppdatera föreningens miljöplan till att motsvara HUS plan. Planen för hållbar utveckling uppdateras vart tredje år och utskottsaktiva har möjlighet att kommentera och påverka dess innehåll.

Det är lätt att gå med i Miljöutskottets verksamhet. Mötena är öppna för alla och uppgifter finns alltid så att det räcker till alla som vill vara med. Utöver en ordförande och två viceordförande har utskottet vanligtvis ett flertal kommunikationsansvariga samt en kampanjkoordinator, utbildningsansvarig, evenemangsansvarig, exkursionsansvarig och bloggansvarig. Utskottets Facebook-sida heter [HYYn Ympäristöasiat](#) och Instagram-profilen heter [@hyy_ymparisto](#). Dessutom har utskottet en blogg på adressen <https://blogs.helsinki.fi/hyy-ymp/>. Välkommen med i Miljöutskottet!

HUS FÖRENINGSSSEKTOR (föreningssakkunniga, styrelsens föreningsansvariga, ekonomidirektionens ordförande) stöder och ger råd särskilt i fråga om att utarbeta styrdokument för föreningarnas verksamhet, uppnå mål för hållbar utveckling och ansöka om föreningsbidrag (se nedan). Dessutom hjälper sektorn med praktiska frågor gällande föreningslokaler.

- Verksamhetsbidrag (föreningarna ansöker årligen)
- Stöd till föreningstidningar (föreningarna ansöker årligen)
- Möbleringsstöd (föreningarna ansöker vid behov)
- Projektbidrag (föreningarna ansöker vid behov)

HUS SERVICEBYRÅ (byråsekreteraren för föreningstjänster) erbjuder stöd och rådgivning i praktiska frågor gällande förenings-, mötes- och festlokaler avsedda för användning av föreningarna inom HUS, samt med uthyrning av utrustning. Du finner servicebyrån webbplats här: <https://hyy.fi/sv/servicebyran>.

8

Länkar

8. Länkar

Länkar i anvisningarna:

Helsingfors universitet. Hiilifiksu järjestö. Kalkylator. 2019. Tillgänglig (på finska): <https://blogs.helsinki.fi/hiilifiksu/laskuri/>

HRM:s avfallsguide. Avfall och återvinning. Tillgänglig: <https://www.hsy.fi/sv/avfall-och-atervinning/avfallsguide/>

HUS. Föreningsbidrag. Tillgänglig: <https://hyy.fi/sv/guide/foreningsbidrag>

HUS servicebyrå. Tillgänglig: <https://hyy.fi/sv/servicebyran>

HUS. Utrustning & bokningar. Tillgänglig: <https://hyy.fi/sv/guide/utrustning-och-bokningar>

HUS Miljöutskott. Blogg. Tillgänglig: <https://blogs.helsinki.fi/hyy-ymp/>

Lamminen, Katja. Juna on ylivoimaisesti vihrein kulkuneuvo - potkurikoneella pääsee lähes samoilla päästöillä kuin autolla yksin ajettaessa. Maaseudun tulevaisuus. 2.3.2018. [Hämtad 16.11.2020] Tillgänglig (på finska): <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/ymparisto/artikkeli-1.226412>

Marthaförbundet. Beräkna rätt till festen. Tillgänglig: <https://www.martha.fi/vardagskunskap/berakna-ratt-till-examensfesten>

Andra länkar:

Exempel på miljöplaner

StudentOrganisationen vid Svenska social- och kommunalhögskolan. Miljöplan 2020. Tillgänglig: https://52cd6038-a4c2-452a-ba37-010530789616.filesusr.com/ugd/5ec01b_e53569e4631541ffbbe1207b06a3a724.pdf

Nylands Nation. Miljöplan 2020. Tillgänglig: <https://drive.google.com/file/d/1jflIqgRgIphDsWjOOwVdLN7FvWq2a7TF/view>

Fler tips:

HUS. Planen för hållbar utveckling 2021–2023. Tillgänglig: https://api.hyy.fi/wp-content/uploads/2020/10/swe_kestavankehityksensuunnitelma-edustajiston-hyvaksyma.pdf

HYYn Ympäristövaliokunnan sitsiipas. Tillgänglig (på finska): <https://blogs.helsinki.fi/hyy-ymp/ymparistovaliokunnan-sitsiipas/>

My Helsinki. Så här åter du säsongens mat i Helsingfors. Tillgänglig: <https://www.myhelsinki.fi/sv/%C3%A4ta-och-dricka/s%C3%A5-h%C3%A4r-%C3%A5ter-du-s%C3%A4songens-mat-i-helsingfors>

Vegaanituotteet. Tillgänglig (på finska): <http://www.vegaanituotteet.net/>

Vegoutmaningar. Tillgänglig: <https://www.valjvego.se/alla-utmaningar>